

پروتکل اجرایی

پویش ملی #نه_به_تصادف!

ایمنی و سلامت سفر

(V04-Universities)

اسفند ۱۴۰۳

مرکز اطلاع‌رسانی و روابط عمومی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

#نه_به_تصادف

پویش ایمنی و سلامت سفر

مقدمه:

این پوش با بهره‌گیری از ابزارهای مختلف آموزشی و رسانه‌ای و همکاری همه‌جانبه نهادهای دولتی و غیردولتی، می‌تواند تأثیر قابل توجهی در

کاهش تصادفات و بهبود فرهنگ رانندگی ایمن در کشور داشته باشد. هدف ما "نجات جان انسان‌ها و کاهش بار اقتصادی و اجتماعی ناشی از

تصادفات" و در یک کلام کاهش تصادفات و کاهش مصدومیت و مرگ و میر ناشی از تصادفات است. این در قالب پوش ملی

"#نه به تصادف! ایمنی و سلامت سفر در اسفند ۱۴۰۳ و فروردین ۱۴۰۴ خواهد بود.

نه به تصادف

پوش ایمنی و سلامت سفر

فهرست

- ۱) بیان مسئله ۳
- ۲) مخاطبان پوش ۳
- ۳) متولی پوش ۳
- ۴) اهداف پوش ۳
- ۷) کانال‌های اطلاع‌رسانی پوش ۷
- ۸) جدول زمانی اجرا ۷
- ۹) شاخص‌های کلیدی ارزیابی عملکرد ۸

نه به تصادف
پوش ایمنی و سلامت سفر

۱) بیان مسئله

تصادفات ترافیکی یکی از اصلی‌ترین چالش‌های سلامت و اجتماعی محسوب می‌شوند؛ به‌طوری که سالانه موجب مرگ‌ومیر هزاران نفر و آسیب‌های جسمی و روانی گسترده به جامعه، به‌ویژه جمعیت فعال می‌گردند. این مسئله نه تنها باعث اتلاف منابع انسانی و اقتصادی می‌شود، بلکه بار زیادی به نظام سلامت وارد می‌نماید. مطابق گزارش سازمان پزشکی قانونی ایران، تنها در سال ۱۴۰۲، تعداد مرگ‌ومیر ناشی از تصادفات به ۲۰,۰۴۵ نفر رسید که نسبت به مدت مشابه، حدود ۲۸ درصد افزایش داشته است. با توجه به افزایش تلفات ناشی از تصادفات و ضرورت کاهش آن‌ها، "پوش ملی #نه به تصادف!!" با هدف **کاهش تصادفات و کاهش مصدومیت و مرگ‌ومیر ناشی از تصادفات** در کشور طراحی شده است.

۲) مخاطبان پوش

- رانندگان وسایل نقلیه شخصی و همچنین رانندگان بخش حمل‌ونقل عمومی (اعم از ناوگان ترابری و مسافری) به عنوان افرادی که در جاده‌های عمومی رانندگی می‌کنند.
- کودکان به‌عنوان آسیب‌پذیرترین گروه سنی در حوادث.
- نوجوانان و جوانان به عنوان گروهی مهم و به‌ویژه آسیب‌پذیر که ممکن است فاقد تجربه باشند یا رفتارهای پرخطر داشته باشند و بیشترین مرگ‌ومیر هم در این گروه اتفاق می‌افتد.
- موتورسواران (و دوچرخه‌سواران) به‌عنوان گروه‌های پرخطر که در شهر، حاشیه شهر و جاده‌ها تردد دارند.
- سیاست‌گذاران، قانون‌گذاران و نهادهای دولتی (مجریان قوانین، وزارت راه و شهرسازی، پلیس راهور) برای حمایت از مقررات ایمنی جاده‌ها و اجرای قوانین برای ارتقای ایمنی به‌طور کلی، تشویق همه به آگاهی از محیط اطراف خود.

۳) متولی پوش

وزارت بهداشت با هماهنگی و همکاری همه سازمان‌های مرتبط (پیوست شماره ۱).

۴) اهداف پوش

پوش "نه به تصادف!" با ترکیب "دسترسی به آموزش"، "قدرت رسانه‌ها"، "مشارکت‌های ملی، استانی و محلی" و "استفاده از پیشرفت‌های تکنولوژیکی"، می‌تواند تأثیر زیادی در کاهش تصادفات رانندگی، مصدومیت و مرگ‌ومیر ناشی از آن داشته باشد. استمرار و پیگیری مداوم، اساس حفظ روند و دستیابی به تغییرات پایدار است.

اهداف مورد انتظار:

۱. کاهش تصادفات و کاهش مصدومیت و مرگ و میر ناشی از تصادفات: هدف اصلی این پوش کاهش آمار تصادفات و کاهش مرگ و میر و صدمات جسمی و روانی ناشی از تصادفات نسبت به بازه های زمانی مشابه است.
۲. افزایش آگاهی عمومی و جلب مشارکت مردمی: جلب توجه عمومی و تأکید مجدد بر اهمیت موضوع و سپس آگاهی رسانی به جامعه در خصوص ایمنی در جاده ها، قوانین ترافیکی و رعایت نکات ایمنی از طریق رسانه های رسمی و فضای مجازی همراه با کارگاه های آموزشی و همچنین استفاده از ظرفیت رسانه های همه شهروندان، در این پوش مدنظر است.
۳. گسترش و ارتقای فرهنگ رانندگی ایمن: تغییر نگرش و رفتار رانندگان از طریق ارائه آموزش های مداوم و تبلیغات محیطی و البته مکانیسم های تشویقی.

شکل ۱- اهداف مورد انتظار در پوش # نه به تصادف!

۴. افزایش اعتبار و اعتماد عمومی به نهادهای ذی ربط، تقویت همکاری بین بخشی و بهبود زیرساخت های نظارتی.

۵) مراحل اجرا

این پوش در سه مرحله اجرا خواهد شد. در مرحله اول، از یک اسفند ۱۴۰۳ آغاز می شود و تا ۱۵ فروردین ۱۴۰۴ ادامه خواهد داشت. در پروتکل حاضر، تمرکز بر مرحله اول است.

۶) راهبردهای جامع ارتقاء ایمنی جادهای و کاهش حوادث رانندگی از طریق اجرای پوش

الف) آموزش و آگاهی رسانی

- انتشار محتوا و اخبار از طریق رسانه های رسمی کشوراعم از مطبوعات، پایگاه های خبری، خبرگزاری ها، صدا و سیما و پلتفرم های آنلاین، تبلیغات محیطی و ... که تاثیر گذار باشد و بتواند پیامدهای رانندگی بی احتیاط و اهمیت رانندگی ایمن و ایمنی جاده ها را به افکار عمومی منتقل نماید.
- **محتوای جذاب پوسترها، اینفوگرافیک ها و محتواهای تولید شده توسط کاربران در رسانه های اجتماعی:** اطلاعات، واقعیت ها و شواهد از طریق شبکه های اجتماعی مختلف مانند روبیکا، بله، ایتا، واتساپ، اینستاگرام، تلگرام و توییتر به اشتراک گذاشته می شوند. یکی از روش های مؤثر برای جذب توجه و همراهی مخاطبان، استفاده از اینفوگرافیک های جذاب است که پیام های مهمی مانند محدودیت سرعت، پیامدهای مصرف روان گردان ها و اهمیت بستن کمربند ایمنی را به نمایش می گذارد.
- **همکاری با اینفلوئنسر ها:** از ظرفیت های افراد مؤثر و مثبت در رسانه های اجتماعی استفاده خواهد شد تا پیام ها به طیف گسترده تری از مخاطبان، به ویژه رانندگان جوان، منتقل گردد.
- **کارگاه ها و سمینارهای ایمنی جاده:** کارگاه هایی در مدارس، دانشگاه ها، اداره ها و سازمان های بزرگ برگزار خواهد شد تا مردم در مورد عادات رانندگی ایمن، اهمیت بستن کمربند ایمنی و خطرات رانندگی با حواس پرت و استفاده از تلفن همراه حین رانندگی آموزش ببینند.

ب) پیام های محوری پوش (جهت انتقال به مخاطبان)

- "نه به رانندگی غیر ایمن!": تاکید بر اهمیت رانندگی با خودرو ایمن و پرهیز از مصرف داروها، روان گردان ها و مواد مخدر
- "نه به رانندگی با خواب آلودگی!": تاکید بر خطرات رانندگی با خستگی و خواب آلودگی و توجه به پدیده میکرو اسلیپ (ریز خواب) یا تحت تاثیر داروها، الکل و یا مواد مخدر.
- "نه به رانندگی بی کمربند!": ترویج استفاده از کمربند ایمنی (حتی سرنشینان صندلی عقب) و تاکید بر اینکه بستن کمربند ایمنی می تواند جان افراد را نجات دهد.
- "نه به سرعت غیر مجاز!": تصریح و خاطرنشان نمودن خطر سرعت غیرمجاز، از جمله تاثیر آن بر فاصله توقف و زمان واکنش.
- "نه به موبایل در حین رانندگی!": تشویق رانندگان به تمرکز روی جاده و کنار گذاشتن/خاموش نگاه داشتن تلفن همراه خود هنگام رانندگی.
- "نه به ..."

ج) الزام و پاسخگویی

- **اجرای قوی تر قانون:** افزایش گشت های پلیس در نقاط حادثه خیز، نصب دوربین های کنترل سرعت هوشمند و اجرای آزمایش های الکل و مواد مخدر به صورت تصادفی.

- افزایش جریمه‌ها و متناسب کردن جرائم رانندگی با دهک اجتماعی اقتصادی متخلفان: برای بهبود نظارت‌ها و اجرای مؤثرتر مقررات، مجازات‌های شدیدتری برای رفتارهای خطرناک رانندگی، مانند رانندگی تحت تأثیر مواد یا الکل، استفاده از تلفن همراه هنگام رانندگی، سرعت غیرمجاز و رانندگی پرخطر تعیین خواهد شد.

- سیستم امتیازات گواهینامه: استفاده از سیستم امتیازات گواهینامه به گونه‌ای انجام خواهد شد که به رانندگان ایمن پاداش داده شود و افرادی که تخلفات متعدد رانندگی دارند، جریمه‌های سنگین‌تری دریافت کنند.

- تعریف مشوق‌های قانونی برای رانندگی ایمن و بی‌خطر

(د) فناوری و زیرساخت بهبود طراحی جاده و علائم

- استفاده از ظرفیت‌های استانی و محلی: از تمامی ظرفیت‌های مسئولین استانی بهره‌برداری خواهد شد، از جمله اطمینان از اینکه جاده‌ها به‌درستی طراحی شده و علائم راهنمایی و رانندگی، نشانه‌ها و هشدارها قابل‌مشاهده و به‌روز باشند.
- استفاده از فناوری: فناوری‌هایی مانند سیستم‌های تشخیص برخورد، هشدارهای خروج از خط و سیستم‌های ترمز ضد قفل که به جلوگیری از تصادفات کمک می‌کنند، به‌طور گسترده مورد استفاده قرار خواهند گرفت. سیاست‌گذاران و مردم تشویق خواهند شد تا در این ویژگی‌های ایمنی سرمایه‌گذاری کنند.

برنامه‌هایی برای رانندگی ایمن: برنامه‌هایی که از ارسال پیامک در حین رانندگی جلوگیری می‌کنند یا برنامه‌هایی که رفتار رانندگی را نظارت می‌کنند، ترویج خواهند شد.

(ه) مشارکت با سازمان‌ها و نهاد‌های اجرایی و مقامات استانی/محلی:

- نیروی انتظامی و پلیس راهور با اعمال قانون نقش بسیار کلیدی و راهبردی در تضمین موفقیت این پوش بر عهده دارند و با انجام گشت‌های ایمنی و بررسی‌های ترافیکی و تلاش برای اصلاح روندهای مشکل‌زا، نقش بسیار مهمی ایفا می‌نمایند.
- وزارت گردشگری و ستادهای سفر: با توجه به اینکه این کمپین در ایام سفرهای نوروزی برگزار می‌شود، اقدامات مؤثر این ستاد می‌تواند نقش مهمی را ایفا نماید.
- تعامل با شرکت‌های بیمه به‌صورت جامع برقرار خواهد شد تا برای رانندگانی که در دوره‌های ایمنی شرکت می‌کنند یا سابقه رانندگی بدون تخلف دارند، تخفیف‌های بیشتری ارائه شود.

- مشارکت عمومی جامعه: مشارکت عمومی جامعه با درگیر کردن مردم، مدارس و مشاغل برای گسترش آگاهی آغاز خواهد شد.

(و) مشارکت با سازمان‌های مردم‌نهاد: از همه نهاد‌های مردم‌نهاد مرتبط درخواست می‌شود که متتاب با محور فعالیت‌شان،

۷) کانال‌های اطلاع‌رسانی پویش

- **رسانه‌های دیجیتال:** از بله، روبیکا، ایتا، واتساپ، آپارات و ... دیگر پلتفرم‌ها برای دستیابی به مخاطبان گسترده با تبلیغات، ویدیوها و داستان‌های هدفمند استفاده خواهد شد. برای افزایش دسترسی، محتوای قابل اشتراک‌گذاری ایجاد و از تمام ظرفیت‌ها برای به اشتراک‌گذاری استفاده خواهد شد.
- **رسانه‌های جمعی غیر دیجیتال:** از تبلیغات رادیویی، تلویزیونی و چاپی برای دسترسی به جمعیت‌هایی که دسترسی کمتری به رسانه‌های دیجیتال دارند، بهره‌برداری خواهد شد.
- **پویش‌های فضای باز:** پوسترها، بیلبوردها و تابلوهای دیجیتال در مناطق پرتردد مانند بزرگراه‌ها، ایستگاه‌های اتوبوس و مراکز خرید نصب خواهد شد تا دائماً ایمنی جاده را رصد و به رانندگان یادآوری کنند.

۸) جدول زمانی اجرا

مرحله اول از اول اسفند ۱۴۰۳ به مدت ۴۵ روز کاری شامل ۴ فاز کلیدی ذیل:

فاز یک (هفت روز): تحقیق، تولید محتوا و جلب مشارکت.

- راه‌اندازی رسانه اجتماعی خاص پویش (پلتفرم‌های دیجیتال و تارنمای الکترونیک).
- تولید فیلم‌های آموزشی، اینفوگرافیک‌ها پوسترها و نمایشگرها.

فاز دو (یک ماه) افزایش جلب مشارکت عمومی، مشارکت با مسئولین محلی و اجرای رویدادهای عمومی.

- میزبانی کارگاه‌ها، سمینارها و شرکت در جشنواره‌های محلی یا رویدادهای عمومی برای افزایش آگاهی.

فاز سه (۱۵ روز آخر) راه‌اندازی پویش رسانه‌ای سراسری یا منطقه‌ای (تلویزیون، رادیو، تبلیغات آنلاین).

- افزایش استفاده از رسانه‌ها و پویش‌های افراد تأثیرگذار-محور.

فاز نهایی: نظارت، ارزیابی و اجرای پژوهش به منظور پشتیبانی از تغییرات سیاستی مورد نیاز.

- ارزیابی تأثیر پویش از طریق شاخص‌ها و پیمایش‌ها برای سیاست‌های جدید، مانند بهبود اجرای قوانین ایمنی جاده‌ها یا ارتقاء زیرساخت‌های جدید.

۹) شاخص‌های کلیدی ارزیابی عملکرد

- کاهش تعداد تصادفات رانندگی جاده ای: ارزیابی کاهش تصادفات رانندگی (حداقل ۲۰ درصد نسبت به مدت مشابه).
- کاهش تلفات ناشی از تصادفات: کاهش مرگومیر ناشی از تصادفات جاده‌ای در طول اجرای پوش به حداقل ۱۵ درصد نسبت به مدت مشابه.
- افزایش آگاهی عمومی: اندازه‌گیری تأثیر پوش بر آگاهی عمومی از خطرات رانندگی بی‌احتیاط و اهمیت رعایت قوانین ایمنی جاده.
- مشارکت در برنامه‌های آموزشی: ارزیابی تعداد افرادی که در کارگاه‌ها، سمینارها و دوره‌های آموزشی ایمنی جاده شرکت کرده‌اند.
- افزایش استفاده از فناوری‌های ایمنی: سنجش استفاده از برنامه‌ها و سیستم‌های نظارتی رانندگی ایمن مانند اپلیکیشن‌های جلوگیری از پیامک هنگام رانندگی و سیستم‌های هشداردهنده.
- بازخورد و ارزیابی از رسانه‌ها: اندازه‌گیری تأثیر تبلیغات و محتوای رسانه‌ای (دیجیتال و غیر دیجیتال) از طریق پیمایش و تحلیل‌های رسانه‌ای.
- پاسخ به گشت‌های نظارتی و جریمه‌ها: ارزیابی افزایش اجرای مقررات و نظارت‌ها و تأثیر آن بر کاهش تخلفات رانندگی.
- رضایت و مشارکت جامعه: سنجش وضعیت تعامل و مشارکت مردم، مدارس و مشاغل در گسترش آگاهی و حمایت از پوش.

نه به تصادف
پوش ایمنی و سلامت سفر